

บทที่ 3

มาตรการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายในทาง การแพทย์ตามกฎหมายไทย และกฎหมายต่างประเทศ

เนื้อหาบทวิชัยในบทที่ 3 นี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอให้เห็นถึงมาตรการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การหักค่าลดหย่อนทางภาษี และมาตรการทางภาษีของประเทศไทย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ว่าปัจจุบันกฎหมายภาษีของประเทศไทยมีการบัญญัติถึงกรณีนี้มากน้อยเพียงใด เพียงพอและเหมาะสมต่อความต้องการของประชาชน ณ ปัจจุบันหรือไม่ อีกทั้งยังได้นำเสนอกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ในกฎหมายต่างประเทศ คือ ประเทศแคนาดา และสหพันธรัฐมาเลเซีย เพื่อที่จะได้นำมาเป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบกับหลักความเป็นธรรมและหลักความมีประสิทธิภาพในบทที่ 4 ต่อไป

3.1 มาตรการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการหักค่าลดหย่อนตามกฎหมายไทย

3.1.1 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

จากที่ได้กล่าวมาแล้วเบื้องต้นในบทที่ 2 ว่ารัฐบาลจะทำการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีเงินได้อันเข้าลักษณะพึงเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งเงินได้อันเข้าลักษณะพึงเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่

- 1) เงิน
- 2) ทรัพย์สินซึ่งอาจคำนวณเป็นเงินได้ ทั้งนี้การได้รับทรัพย์สินถือว่าเป็นการได้รับเงินได้พึงประเมิน ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ส่วนจะถือว่าได้รับเท่าใดนั้น ย่อมแล้วแต่ราคาทรัพย์สินในขณะนั้นว่ามีราคาเป็นเท่าใด
- 3) ประโยชน์ที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ การได้รับประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอาจคิดคำนวณเป็นเงินได้ก็ถือว่าเป็นเงินได้พึงประเมิน เช่น การที่พนักงานบริษัทได้พักอาศัยอยู่ในบ้านพักของบริษัท โดยไม่ต้องเสียค่าเช่า เป็นต้น
- 4) ภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้ ตามที่ได้มีการบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร มาตรา 40

5) เกร็ดคดีตามที่กฎหมายกำหนด ตามที่ได้มีการบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร มาตรา 47 ทวิ

เงินได้พึงประเมินจะต้องเป็นสิ่งที่ได้รับมาแล้ว มิใช่เป็นเพียงสิทธิเรียกร้องที่จะได้รับใน ภายหน้า เมื่อเงินได้พึงประเมินจะต้องเป็นสิ่งที่ได้รับมาแล้ว จึงเท่ากับว่า ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาใช้ เกณฑ์เงินสดในการคำนวณเพื่อเสียภาษี

เนื่องจากเงินได้อันเข้าลักษณะพึงเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือเงินได้พึงประเมินเป็น เงินได้ที่บุคคลได้รับมาซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะมีได้เป็นการได้มาโดยเปล่าๆ แต่ผู้มีเงินได้จะต้องเสีย ค่าใช้จ่ายลงทุนลงแรง ดังนั้นเพื่อความเป็นธรรม ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กฎหมายจึง กำหนดให้ผู้มีเงินได้นำเงินได้นั้นๆ มาหักค่าใช้จ่ายได้ตามสมควรแก่กรณี ทั้งนี้ก็เพื่อให้ทราบถึง ความสามารถในการเสียภาษีของผู้มีเงินได้อย่างแท้จริง¹ โดยการหักค่าใช้จ่ายกฎหมายก็จะอนุญาตให้ หักค่าใช้จ่ายในจำนวนที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของเงินได้พึงประเมินว่าเป็นเงินได้พึง ประเมินประเภทใด เพราะเงินได้พึงประเมินต่างประเภทกันก็ย่อมที่จะมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน ออกไป

ประมวลรัษฎากรได้แบ่งประเภทของเงินได้พึงประเมินออกเป็น 8 ประเภท ซึ่งเป็นการ แบ่งตามลักษณะแหล่งที่มาของเงินได้นั้น โดยเงินได้พึงประเมินทั้ง 8 ประเภทระบุไว้ในมาตรา 40 (1)-(8) มีดังต่อไปนี้

1) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1)

คือ เงินได้ที่ได้รับเนื่องมาจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใดๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้เนื่องมาจากการจ้างแรงงาน²

2) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)

คือ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะเป็น ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่า บ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายได้ จ่ายชำระหนี้ใดๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้

¹ ปรีดา นาคเนาทิม, เศรษฐศาสตร์การภาษีอากร, (ม.ป.ท. : ม.ป.พ., 2526) น. 81.

² ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40 (1).

เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าจะหน้าที่ หรือตำแหน่งงาน หรืองานที่รับทำให้ นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว³

เงินได้ประเภทนี้มีลักษณะคล้ายกับเงินได้ตามมาตรา 40(1) แต่ต่างกันที่ เงินได้ตามมาตรา 40(1) นั้น ต้องเป็นเงิน ได้ที่เกิดจากการจ้างแรงงาน โดยผู้จ่ายเงินและผู้รับเงินมีความสัมพันธ์กันใน ลักษณะนายจ้างกับลูกจ้าง ส่วนเงินได้ตามมาตรา 40(2) ผู้มีเงินได้ไม่ใช่ลูกจ้างแรงงาน

ทั้งนี้ความหมายของการรับทำงานให้ นั้น หมายความว่ารวมถึง การจ้างตามมาตรา 587 แห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ผู้ว่าจ้างตกลงจะให้สินจ้างเพื่อมุ่งหวังต่อผลสำเร็จแห่งการที่ ทำ นั้นด้วย⁴

3) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3)

คือ ค่าแห่งกวีตวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปีหรือเงิน ได้มีลักษณะเป็นเงิน รายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล⁵

เนื่องจากประมวลรัษฎากร ไม่ได้กำหนดค่าจำกัดความของ “ค่าแห่งกวีตวิลล์” ไว้ จึง จำเป็นต้องอาศัยการตีความจากความหมายของคำว่า “กวีตวิลล์” เพื่อทำความเข้าใจ

กวีตวิลล์ คือ ความได้เปรียบหรือผลประโยชน์ที่ได้มาโดยการก่อตั้งซึ่งมีค่าเกินกว่าส่วน ของทุน เงิน หรือทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการ อันเป็นผลมาจากการอุดหนุนและสนับสนุน ซึ่งได้รับอย่างสม่ำเสมอจากลูกค้า อันเนื่องมาจากสถานที่ตั้งหรือการยอมรับนับถือหรือชื่อเสียง ทางด้านทักษะ ความสามารถ ฯลฯ กวีตวิลล์จึงเป็นสิทธิที่เกิดขึ้นจากความได้เปรียบที่เกิดขึ้นจากการ ประกอบกิจการค้าอย่างต่อเนื่อง ลูกค้าซึ่งเคยติดต่อธุรกิจเป็นปกติธุระกับผู้ประกอบการรายหนึ่ง ย่อม พอใจที่จะติดต่อธุรกิจนั้นต่อไป แม้ว่าธุรกิจนั้นจะถูกเปลี่ยนเจ้าของไปแล้ว กวีตวิลล์เป็นสิทธิใน ทรัพย์สินไม่มีรูปร่าง และเป็นทรัพย์สินที่มีคุณค่าทางธุรกิจ ดังที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่าค่าแห่งกวีตวิลล์ หมายความว่าถึง ราคาที่ผู้ซื้อกิจการจะต้องจ่ายเพื่อซื้อกิจการส่วนที่สูงกว่าราคาทรัพย์สินสุทธิ และรวมถึง ค่าไม่แข่งขันที่ผู้ซื้อกิจการจะต้องจ่าย เพื่อตอบแทนตามตกลงที่ผู้ขายกิจการจะไม่ประกอบกิจการ แข่งขันกับผู้ซื้อกิจการภายในอาณาเขตและเวลาที่กำหนด⁶

ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หมายถึง สิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะทำการใดๆ เกี่ยวกับงานสร้างสรรค์ วรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ งานแพร่เสียง หรืองานอื่นใด ในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ

³ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40 (2).

⁴ เพิ่งอ้าง.

⁵ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(3).

⁶ สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2558, จาก <http://digi.library.tu.ac.th/thesis/la/0498/08บทที่3.pdf>

เงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีที่ได้จากพันธกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล เช่น ผู้ตายได้ทำพันธกรรมให้ผู้จัดการมรดกจ่ายเงินให้บุตรเป็นรายเดือนจนกว่าบุตรนั้นจะบรรลุนิติภาวะ ถือเป็นเงินรายปีที่ได้มาจากพันธกรรม หรือการนำเอาทรัพย์สินสมบัติมาจัดตั้งเป็นมูลนิธิหาผลประโยชน์เพื่อแบ่งให้บุตรหลานไว้ใช้จ่ายเพื่อการศึกษา

คำสิทธิอย่างอื่น คือ คำสิทธิในทำนองเดียวกันตามบทบัญญัติในมาตรานี้ หมายถึง คำตอบแทนการ ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญา

4) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)

คือ เงินได้ที่เป็น

4.1) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตั๋วเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะมีส่วนหลักประกันหรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตั๋วเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่ายืม หรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิด ไม่ว่าจะมีส่วนหลักประกันหรือไม่ก็ตาม⁷

4.2) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทย จัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมการเกษตรกรรม พาณิชยกรรมหรืออุตสาหกรรม เงินปันผล หรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว

ในกรณีที่บุตรชอบด้วยกฎหมายที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นผู้มีเงินได้และความเป็นสามีภริยาของบิดาและมารดาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ถือว่าเงินได้ของบุตรดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดา แต่ถ้าความเป็นสามีภริยาของบิดาและมารดาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ถือว่าเงินได้ของบุตรดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดาหรือมารดาผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือของบิดาในกรณีบิดามารดาใช้อำนาจปกครองร่วมกัน และใช้บังคับกรณีบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นผู้มีเงินได้ด้วย⁸

4.3) เงินโบนัสที่จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล⁹

⁷ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(4)(ก).

⁸ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(4)(ข).

⁹ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(4)(ค).

4.4) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไร และเงินที่กันไว้ร่วมกัน¹⁰

4.5) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กันไว้ร่วมกัน¹¹

4.6) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควมเข้ากัน หรือรับช่วงกัน หรือเลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน¹²

4.7) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน หรือ โอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ ออก ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน¹³

5) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5)

คือ เงินได้หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องมาจาก

5.1) การให้เช่าทรัพย์สิน¹⁴

5.2) การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน¹⁵

5.3) การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว¹⁶

6) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(6)

คือ เงินได้ที่ได้รับเนื่องมาจากการประกอบวิชาชีพอิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอื่น ซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้¹⁷ ปัจจุบันยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เงินได้จากวิชาชีพอิสระอื่นใดเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรานี้

7) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(7)

¹⁰ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(4)(ง).

¹¹ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(4)(จ).

¹² ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(4)(ฉ).

¹³ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(4)(ช).

¹⁴ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(5)(ก).

¹⁵ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(5)(ข).

¹⁶ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(5)(ค).

¹⁷ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(6).

คือ เงินได้ที่ได้รับเนื่องมาจากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหา
สัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ¹⁸

8) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8)

คือ เงินได้ที่ได้รับเนื่องมาจากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การ
ขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา 40(1)-(7)¹⁹

เงินได้ประเภทนี้เป็นเงินได้ครอบคลุมกว้างขวาง เงินได้ใดหากไม่สามารถจัดเป็นเงินได้
พึงประเมินตามมาตรา 40(1)-(7) แล้ว ต้องจัดเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทนี้ และเงินได้ใดหากผู้มี
เงินได้พิสูจน์ไม่ได้ว่าเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทใดแล้วต้องถือว่าเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทนี้

นอกจากนี้ยังมีเงินได้พึงประเมินบางประเภทที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมารวมคำนวณ
เพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ เงินได้พึงประเมินที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร มาตรา 42
เป็นต้นว่า

ประมวลรัษฎากร มาตรา 42(1) ได้แก่ ค่าเบี้ยเลี้ยงหรือค่าพาหนะ ซึ่งลูกจ้างหรือผู้รับ
หน้าที่หรือตำแหน่งงาน หรือผู้รับทำงานให้ ได้จ่ายไปโดยสุจริตตามความจำเป็นเฉพาะ ในการที่ต้อง
ปฏิบัติการตามหน้าที่ของตนเองและได้จ่ายไปทั้งหมดในการนั้น

ประมวลรัษฎากร มาตรา 42(3) ได้แก่ เงินค่าเดินทางซึ่งนายจ้างจ่ายให้ลูกจ้าง เฉพาะส่วน
ที่ลูกจ้างได้จ่ายทั้งหมดโดยจำเป็นเพื่อการเดินทางจากต่างถิ่นในการเข้ารับงานเป็นครั้งแรก หรือใน
การกลับถิ่นเดิมเมื่อการจ้างได้สิ้นสุดลงแล้ว แต่ช้อยยกเว้นนี้มีให้รวมถึงเงินค่าเดินทางที่ลูกจ้างได้รับ
ในการกลับถิ่นเดิม และในการเข้ารับงานของนายจ้างเดิมภายในสามร้อยหกสิบห้าวัน นับแต่วันที่การ
จ้างครั้งก่อนได้สิ้นสุดลง

ประมวลรัษฎากร มาตรา 42(9) ได้แก่ การขายสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดก หรือ
สังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร แต่ไม่รวมถึงเรือกำปั่น เรือที่มีระวาง
ตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป หรือแพ

ประมวลรัษฎากร มาตรา 42(11) ได้แก่ รางวัลเพื่อการศึกษาหรือค้นคว้าในวิทยาการ
รางวัลสลากกินแบ่งหรือสลากออมสินของรัฐบาล รางวัลที่ทางราชการจ่ายให้ในการประกวดหรือ
แข่งขัน ซึ่งผู้รับมิได้มีอาชีพในการประกวดหรือแข่งขัน หรือสินบนรางวัลที่ทางราชการจ่ายให้เพื่อ
ประโยชน์ในการปราบปรามการกระทำความผิด

¹⁸ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(7).

¹⁹ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 40(8).

ประมวลรัษฎากร มาตรา 42(28) ได้แก่ เงินได้ที่ได้รับจากการอุปการะโดยหน้าที่
 ธรรมจรรยาหรือจากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธี หรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งนี้
 จากบุคคลซึ่งมิใช่บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรสเฉพาะเงินได้ในส่วนที่ไม่เกินสิบล้านบาทตลอดปี
 ภาษีนั้น

การหักค่าใช้จ่าย

เนื่องจากเงินได้พึงประเมินเป็นเงินได้ที่บุคคลได้รับมาซึ่งส่วนใหญ่มิได้เป็นการได้มาโดย
 เปล่าๆ แต่ผู้มีเงินได้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายลงทุนลงแรง ดังนั้นเพื่อความเป็นธรรม ในการคำนวณภาษี
 เงินได้บุคคลธรรมดา กฎหมายจึงกำหนดให้ผู้มีเงินได้นำเงินได้นั้นๆ มาหักค่าใช้จ่ายได้ตามสมควรแก่
 กรณี ทั้งนี้ก็เพื่อให้ทราบถึงความสามารถในการเสียภาษีของผู้มีเงินได้อย่างแท้จริง²⁰

ตามปกติการหักค่าใช้จ่ายก็จะให้หักได้ตามความจำเป็นและสมควร ในกรณีการจ่ายที่มี
 ลักษณะเป็นการลงทุนก็อาจไม่ยอมให้หักทั้งหมดในคราวเดียว แต่อาจยอมให้หักหรือตัดจ่ายได้เป็น
 งวดๆ เป็นค่าเสื่อมราคาหรือเสื่อมค่า ส่วนในประเทศด้อยพัฒนาซึ่งมีระบบบัญชีและเอกสารการใ
 ้จ่ายยังไม่สมบูรณ์ กฎหมายภาษีมักกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายมาตรฐานไว้เป็นการเหมาว่า รายได้ประเภท
 นั้นประเภทนี้ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้เท่าใด ทั้งนี้ อาจกำหนดค่าใช้จ่ายต่ำสุดและค่าใช้จ่ายสูงสุดไว้
 การให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา โดยกำหนดเป็นร้อยละ ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระเจ้าหน้าที่ในอันที่จะ
 ไม่ต้องตรวจสอบรายละเอียดและหลักฐานการจ่าย ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี ทาง
 ฝ่ายผู้เสียภาษีก็น่าจะไม่ต้องห่วงในการที่จะต้องรักษาหลักฐานการใช้จ่ายหรือการทำบัญชีรายจ่าย
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กิจการส่วนใหญ่มีขนาดเล็กหรือเป็นกิจการภายในครอบครัวเป็นส่วน
 ใหญ่²¹

จากลักษณะของการหักค่าใช้จ่าย จะทำให้สามารถแบ่งประเภทของการหักค่าใช้จ่ายออก
 ได้เป็น 2 วิธี คือ

1) การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา

วิธีนี้เป็นการหักค่าใช้จ่ายแบบกำหนดค่าใช้จ่ายในอัตราตายตัว โดยกำหนดเป็นร้อยละ
 ของยอดเงินได้พึงประเมิน ไม่ว่าค่าใช้จ่ายที่แท้จริงจะมากกว่าหรือน้อยกว่าค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ก็
 ตาม ประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้มีการหักค่าใช้จ่ายเงินได้พึงประเมินประเภทต่างๆ ก่อนนำไป
 คำนวณภาษี ดังนี้

²⁰ ปรีดา นาคเนาวิทิม, *เพ็งอ้าง*, น. 81.

²¹ *เพ็งอ้าง*, น. 81.

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) ซึ่งเป็นเงินได้จากการจ้างแรงงาน และเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) ซึ่งเป็นเงินได้เนื่องจากการรับทำงานให้หรือเพราะหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ ประมวลรัษฎากร มาตรา 42 ทวิ ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน 60,000 บาท ในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้พึงประเมินและความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดไว้ข้างต้น²²

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3) ซึ่งเป็นเงินได้จากค่าแห่งคู่อิวิลด์ ค่าลิขสิทธิ์หรือสิทธิอื่นๆ เฉพาะค่าแห่งลิขสิทธิ์ ประมวลรัษฎากร มาตรา 42 ศรี ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 40 แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน 60,000 บาท ในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้พึงประเมินและความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดไว้ข้างต้น²³

สำหรับค่าแห่งคู่อิวิลด์ หรือสิทธิอื่นๆ เงินปี หรือเงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล ไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น²⁴

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) ซึ่งเป็นเงินได้ที่ได้รับเนื่องมาจากดอกเบี้ย พันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร เงินโบนัสที่จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไรและเงินที่กั้นไว้ร่วมกัน เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กั้นไว้ร่วมกัน ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากัน ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน ฯลฯ เงินได้พึงประเมินประเภทนี้กฎหมายไม่อนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5) ซึ่งเป็นเงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจากการให้เช่าทรัพย์สิน การผลิตสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน การผลิตสัญญาซื้อขายเงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นโดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว ประมวลรัษฎากร มาตรา 43 ให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 11 มาตรา 5 กำหนดไว้ เช่น ค่าเช่าบ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นหรือแพ ในกรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่าให้หักเป็นการเหมาร้อยละ 30 ในกรณีให้เช่าช่วงให้หักค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเช่าที่เสียให้แก่ผู้ให้เช่าเดิม หรือผู้ให้เช่าช่วงแล้วแต่กรณี หรือค่าเช่าที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรม ในกรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่าให้หักเป็นการเหมาร้อยละ 20 ในกรณีให้เช่าช่วงให้หักค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเช่าที่เสียให้แก่ผู้ให้เช่าเดิม หรือผู้ให้เช่าช่วง แล้วแต่กรณี เว้นแต่ผู้

²² ประมวลรัษฎากร, มาตรา 42 ทวิ.

²³ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 42 ศรี.

²⁴ กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. (2557). ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2557, น. 39.

มีเงินได้แสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานประเมินและพิสูจน์ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายมากกว่านั้นกฎหมายก็ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควร²⁵

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(6) ซึ่งได้แก่เงินได้เนื่องมาจากการประกอบวิชาชีพ อิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอื่น ซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้ ประมวลรัษฎากร มาตรา 44 ให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 11 มาตรา 6 กำหนดไว้ เช่น เงินได้จากวิชาชีพอิสระ การประกอบโรคศิลปะให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 60 เงินได้จากวิชาชีพอิสระอื่นให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 30 เว้นแต่ผู้มีเงินได้แสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานประเมินและพิสูจน์ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายมากกว่านั้นกฎหมายก็ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควร²⁶

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(7) ซึ่งได้แก่เงินได้เนื่องมาจากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ ประมวลรัษฎากร มาตรา 45 ให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 11 มาตรา 7 กำหนดไว้ คือ ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 70 เว้นแต่ผู้มีเงินได้แสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานประเมินและพิสูจน์ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายมากกว่านั้นกฎหมายก็ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควร²⁷

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) ซึ่งได้แก่ เงินได้ที่ได้รับเนื่องมาจากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา 40(1)-(7) ประมวลกฎหมายรัษฎากร มาตรา 46 ให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 11 มาตรา 8 และมาตรา 8 ทวิ กำหนดไว้ เช่น การทำกิจการโรงแรมหรือภัตตาคารให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ร้อยละ 70 การทำหรือจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 80 หรือการแสดง ของนักแสดงละคร ภาพยนตร์ วิทยุหรือโทรทัศน์ นักร้อง นักดนตรี นักกีฬาอาชีพ หรือนักแสดงเพื่อความบันเทิงใดๆ ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 60 สำหรับเงินได้ส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท หรือให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 40 สำหรับเงินได้ส่วนที่เกิน 300,00 บาท แต่รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 600,000 บาท เว้นแต่ผู้มีเงินได้แสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานประเมินและพิสูจน์ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายมากกว่านั้นกฎหมายก็ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควร²⁸

2) การหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

²⁵ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้ พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502.

²⁶ เพิ่งอ้าง.

²⁷ เพิ่งอ้าง.

²⁸ เพิ่งอ้าง.

วิธีนี้เป็นการกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายตามที่ได้มีการใช้จ่ายจริง แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขเดียวกันกับการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เช่น ค่าใช้จ่ายที่นำมาหักออกจากเงินได้พึงประเมินจะต้องไม่ใช่ค่าใช้จ่ายต้องห้ามมิให้ถือเป็นรายจ่ายตามประมวลรัษฎากร มาตรา 66 ตรี เป็นต้น²⁹

การขอหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรเป็นวิธีการหักค่าใช้จ่ายสำหรับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (5)-(8) รายจ่ายที่จะนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายจะต้องมีลักษณะ คือ เป็นค่าใช้จ่ายตามปกติ มีความเกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการประกอบธุรกิจแต่ละประเภทหรือต่อเงินได้แต่ละชนิด เป็นจำนวนที่สมควรและเหมาะสมแก่กิจการ ไม่เป็นรายจ่ายที่กฎหมายห้ามมิให้หักเป็นรายจ่าย และผู้มีเงินได้ต้องมีหลักฐานการหักค่าใช้จ่ายพร้อมที่จะให้พนักงานตรวจสอบได้ การเลือกขอหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรนี้ไม่จำเป็นจะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ผู้มีเงินได้มีสิทธิเลือกปฏิบัติได้ว่าปีใดจะหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาหรือปีใดจะหักค่าใช้จ่ายจำเป็นและสมควรมนอกจากนี้ในปีภาษีเดียวกันผู้มีเงินได้ยังอาจหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาสำหรับเงินได้ประเภทหนึ่ง และหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรสำหรับเงินได้อีกประเภทหนึ่งก็ได้ แต่เงินได้ประเภทและชนิดเดียวกัน หากเลือกหักค่าใช้จ่ายตามวิธีใดแล้วจะต้องใช้วิธีเดียวกันสำหรับเงินได้ประเภทนั้นทั้งประเภท³⁰

3.1.2 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

นอกจากกฎหมายจะอนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายแล้ว การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ยอมรับให้หักค่าลดหย่อนด้วย ซึ่งการหักค่าลดหย่อนเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ปรับปรุงฐานภาษีให้เป็นธรรมสอดคล้องกับความจำเป็นหรือภาระค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงครอบครัวของผู้เสียภาษีและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการใช้ภาษีเป็นเครื่องมือด้านต่างๆ ตามนโยบายของรัฐบาล

กฎหมายยอมให้หักค่าลดหย่อนสำหรับส่วนตัวผู้เสียภาษี สามี ภริยา และบุตร ตลอดจนบุคคลผู้อยู่ในอุปการะเลี้ยงดู ในบางประเทศก็อาจลดหย่อนให้เป็นพิเศษอีกสำหรับผู้มีเงินได้ที่สูงอายุ เช่น มีอายุเกินกว่า 65 ปีขึ้นไป หรือผู้ที่พิการ ฯลฯ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในระหว่างผู้เสียภาษีด้วยกันซึ่งมีภาระในครอบครัวแตกต่างกัน การให้หักค่าลดหย่อนส่วนตัวจึงเป็นความพยายามที่จะมีระดับค่าใช้จ่ายในการครองชีพที่สัมพันธ์กับขนาดของครอบครัวของผู้เสียภาษี นอกจากนี้การให้หักค่าลดหย่อนอาจเป็นไปตามความต้องการในเรื่องรายได้หรือเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลบางประการก็ได้ ดังเช่นราชอาณาจักรเบลเยียมเคยกำหนดค่าลดหย่อนให้สูงเป็นพิเศษสำหรับผู้มีบุตรมาก

²⁹ ชัยสิทธิ์ ตรีชูธรรม ข, คู่มือการศึกษาวิชากฎหมายภาษีอากร, (ม.ป.ท. : ม.ป.พ., 2550), น. 198.

³⁰ กรมสรรพากร, “ความรู้เรื่องภาษี ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หักตามความจำเป็นและสมควร(ออนไลน์),” สืบค้นเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.rd.go.th/publish/6055.0.html>

และอาจให้ส่วนลดสูงขึ้นเรื่อยๆ สำหรับบุตรคนต่อไป เพื่อส่งเสริมการเพิ่มประชากร เนื่องจากอัตราเพิ่มพลเมืองของราชอาณาจักรเบลเยียมอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ส่วนกรณีของประเทศไทยใช้ค่าลดหย่อนเพื่อสนับสนุนการวางแผนครอบครัว สำหรับบุตรที่เกิดหลัง พ.ศ. 2522 หักค่าลดหย่อนได้ไม่เกิน 3 คน เป็นต้น³¹

นอกจากค่าลดหย่อนสำหรับส่วนตัวและครอบครัวบุคคลผู้เสียภาษีแล้ว อาจมีค่าลดหย่อนตามรายการ ซึ่งแต่ละประเทศกำหนดไว้แตกต่างกัน ถ้าผู้เสียภาษีมียกจ่ายที่มีรายการกำหนดไว้ ก็ยอมให้หักออกจากเงินได้พึงประเมินได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าทรัพย์สินสูญหาย เบี้ยประกันชีวิต เงินบริจาค ตลอดจนค่าภาษีอากรอื่นๆ เป็นต้น กรณีของประเทศไทย ประมวลรัษฎากรให้หักค่าลดหย่อนสำหรับเงินบริจาค เงินค่าเบี้ยประกันชีวิต และค่าดอกเบี้ยในการผ่อนบ้านอยู่อาศัย³²

เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ให้หักลดหย่อนได้อีกตามที่มีกำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร มาตรา 47 ก่อนนำเงินได้ที่เหลือซึ่งเรียกว่าเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รายการหักค่าลดหย่อนกรณีต่างๆ มีดังต่อไปนี้

1) การหักค่าลดหย่อนส่วนบุคคล

1.1) ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท³³

1.2) สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 30,000 บาท³⁴

สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ที่มีสิทธิหักลดหย่อนจะต้องเป็นสามีหรือภริยาชอบด้วยกฎหมาย การสมรสไม่ครบปีภาษีก็มีสิทธิหักลดหย่อนได้ และสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ที่จะนำมาหักลดหย่อนจะต้องไม่มีเงินได้พึงประเมินหรือมีแต่ไม่ได้แยกคำนวณภาษี³⁵

1.3) บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ด้วย

ก) ที่เกิดก่อนหรือใน พ.ศ. 2522 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมก่อน พ.ศ. 2522 คนละ 15,000 บาท

ข) ที่เกิดหลัง พ.ศ. 2522 หรือที่ได้รับเป็นบุตรบุญธรรมในหรือหลัง พ.ศ. 2522 คนละ 15,000 บาท แต่รวมกันต้องไม่เกินสามคน

³¹ ปรีดา นาคเนาวิทิม, *เพ็ญอ้าง*, น. 81 - 82.

³² *เพ็ญอ้าง*, น. 82.

³³ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(1)(ก).

³⁴ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(1)(ข).

³⁵ กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, *เพ็ญอ้าง*, น. 45.

ในกรณีที่ผู้มีเงินได้มีบุตรทั้งตาม ก) และ ข) การหักลดหย่อนสำหรับบุตรให้นำบุตรตาม ก) ทั้งหมดมาหักก่อน แล้วจึงนำบุตรตาม ข) มาหัก เว้นแต่ในกรณีที่ผู้มีเงินได้มีบุตรตาม ก) ที่มีชีวิตอยู่รวมเป็นจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป จะนำบุตรตาม ข) มาหักไม่ได้ แต่ถ้าบุตรตาม ก) จำนวนไม่ถึงสามคนให้นำบุตรตาม ข) มาหักได้โดยเมื่อรวมกับบุตรตาม ก) แล้ว ต้องไม่เกินสามคน

การนับจำนวนบุตรให้นับเฉพาะบุตรที่มีชีวิตอยู่ตามลำดับอายุสูงสุดของบุตร โดยให้รับรวมทั้งบุตรที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการหักค่าลดหย่อนด้วย

การหักลดหย่อนสำหรับบุตร ให้หักได้เฉพาะบุตรซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปีและยังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา หรือซึ่งเป็นผู้เยาว์ หรือศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถอันอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดู แต่มิให้หักลดหย่อนสำหรับบุตรดังกล่าวที่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป โดยเงินได้พึงประเมินนั้นไม่เข้าลักษณะตามมาตรา 42

การหักลดหย่อนสำหรับบุตรดังกล่าว ให้หักได้ตลอดปีภาษีไม่ว่ากรณีที่จะหักได้นั้นจะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ และในกรณีบุตรบุญธรรมนั้นให้หักในฐานะบุตรบุญธรรมได้แต่ฐานะเดียว³⁶

2) การหักค่าลดหย่อนตามรายการ

2.1) เบี้ยประกันภัยที่ผู้มีเงินได้จ่ายไปในปีภาษีสำหรับการประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 100,000 บาท ทั้งนี้เฉพาะในกรณีที่กรมธรรม์ประกันชีวิตมีกำหนดเวลาตั้งแต่สิบปีขึ้นไป และการประกันชีวิตนั้นได้เอาประกันไว้กับผู้รับประกันภัยที่ประกอบกิจการประกันชีวิตในราชอาณาจักร

ในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้มีการประกันชีวิต และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้ด้วยสำหรับเบี้ยประกันที่จ่ายสำหรับการประกันชีวิตของสามีหรือภริยานั้นตามเกณฑ์ข้างต้น³⁷ ไม่ว่าสามีหรือภริยานั้นจะมีเงินได้ในปีภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม

เนื่องจากมีกฎกระทรวง ฉบับที่ 126³⁸ และประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับเงินได้ (ฉบับที่ 194)³⁹ ยกเว้นเงินได้เท่าเบี้ยประกันชีวิตที่จ่ายไป จึงสามารถนำเบี้ยประกันชีวิตหักออกจาก

³⁶ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(1)(ค).

³⁷ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(1)(ง).

³⁸ กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร.

³⁹ ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 194) เรื่อง กำหนดกฎเกณฑ์และวิธีการ เพื่อการยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับเงินได้เท่าที่ได้จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันชีวิตแบบบำนาญของผู้มีเงินได้ตามวรรคสามของข้อ 2 (61) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร.

เงินได้ก่อนคำนวณหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อน จึงมีผลเสมือนกับให้หักลดหย่อนในกรณีนี้ได้รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท นอกจากนี้ยังมีการยกเว้นเงินได้เท่าเบี่ยประกันชีวิตแบบบำนาญที่จ่ายไปไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 200,000 บาท อีกด้วย

2.2) บุตรของผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนตามเงื่อนไขใน 1.3) และยังคงศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถานศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ ให้หักลดหย่อนเพื่อการศึกษาได้อีกคนละ 2,000 บาท⁴⁰ การหักลดหย่อนกรณีนี้ต้องเป็นการศึกษาภายในประเทศเท่านั้น

2.3) เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ตามจำนวนมีจ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท

ในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้จ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และความ เป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้ด้วยสำหรับเงินสะสมของสามีหรือภริยาที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้น⁴¹

เงินได้ที่ลูกจ้างจ่ายเป็นเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้างเฉพาะส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 490,000 บาท เป็นเงินที่ได้รับยกเว้นภาษีตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 126⁴² สามารถหักออกจากเงินได้ก่อนคำนวณหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อน

2.4) ดอกเบี่ยเงินกู้ยืมที่ผู้มีเงินได้จ่ายให้แก่ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น บริษัท ประกันชีวิต สหกรณ์หรือนายจ้าง สำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย โดย จ้างนองอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืมนั้น ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา อาคารดังกล่าวให้หมายความรวมถึงอาคารพร้อมที่ดินด้วย⁴³

เนื่องจากกฎกระทรวง ฉบับที่ 126⁴⁴ ยกเว้นเงินได้ที่จ่ายเป็นดอกเบี่ยเงินกู้ยืม สำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัย โดยจ้างนองอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืมนั้น ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 100,000 บาท ทั้งนี้เฉพาะที่จ่ายให้แก่ กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์

⁴⁰ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(1)(ฉ).

⁴¹ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(1)(ซ).

⁴² กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร.

⁴³ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(1)(ซ).

⁴⁴ กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร.

และตลาดหลักทรัพย์ กองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สามารถหักออกจากเงินได้ก่อนคำนวณหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อน ดังนั้นจึงมีผลเสมือนให้หักลดหย่อนในกรณีนี้ได้ไม่เกิน 100,000 บาท

2.5) เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมตามจำนวนที่จ่ายจริง

ในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ซึ่งเป็นผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม และความเป็นสามีภริยาได้อยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้ด้วยสำหรับเงินสมทบของสามีหรือภริยาที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมดังกล่าว⁴⁵

2.6) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้คนละสามหมื่นบาท โดยบุคคลดังกล่าวต้องมีอายุหกสิบปีขึ้นไป มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพและอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด⁴⁶ ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 36) พ.ศ. 2548 และประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 136)⁴⁷

2.7) ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามีหรือภริยา บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ บิดามารดาหรือบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้หรือบุคคลอื่นที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คนละหกหมื่นบาท โดยบุคคลดังกล่าวต้องเป็นคนพิการซึ่งมีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือเป็นคนทุพพลภาพ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพและอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข รวมทั้งจำนวนคนพิการ และคนทุพพลภาพในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ที่อธิบดีกำหนดประกาศ⁴⁸

2.8) เมื่อได้หักลดหย่อนทั้งหมดตามที่ได้มีบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากรแล้วเหลือเท่าใด ให้หักลดหย่อนได้อีกสำหรับเงินที่บริจาคแก่สถานพยาบาลและสถานศึกษาของทางราชการ หรือเงินที่บริจาคเป็นสาธารณประโยชน์แก่องค์กรหรือสถานสาธารณกุศล หรือแก่สถานพยาบาล

⁴⁵ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(1)(ฉ).

⁴⁶ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(1)(ญ).

⁴⁷ ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 136) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ตามมาตรา 47(1)(ญ) แห่งประมวลรัษฎากร.

⁴⁸ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(1)(ฎ).

และสถานศึกษาอื่น ทั้งนี้ ตามรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยให้หักได้เท่าจำนวนที่บริจาค แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินที่เหลือนั้น⁴⁹

3) การหักลดหย่อนในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้

ในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี การหักลดหย่อนตาม 1.1) และ 1.2) ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ 60,000 บาท แต่ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ตาม 1.1) และสำหรับการหักลดหย่อนตาม 1.3) 1.5) และ 1.7) ให้ต่างฝ่ายต่างหักได้กึ่งหนึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกรณี⁵⁰

4) การหักลดหย่อนในกรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในราชอาณาจักร

การหักลดหย่อนในกรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในราชอาณาจักร การหักลดหย่อนตาม 1.2) 1.3) และ 1.5) ให้หักได้เฉพาะสามีหรือภริยาและบุตรที่อยู่ในประเทศไทย⁵¹

5) การหักลดหย่อนในกรณีผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตาย

ในกรณีผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตายในระหว่างปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้เสมือนผู้ตายมีชีวิตอยู่ตลอดปีภาษีที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย⁵²

6) การหักลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

การหักลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งให้หักลดหย่อนได้ 30,000 บาท⁵³

7) การหักลดหย่อนในกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล

การหักลดหย่อนในกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล ให้หักลดหย่อนได้ตาม 1.1) สำหรับผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลแต่ละคนซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย แต่รวมกันต้องไม่เกิน 60,000 บาท⁵⁴

เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังจะเห็นได้จากค่าครองชีพที่สูงขึ้น อัตราค่าจ้างแรงงานที่เปลี่ยนไป ฯลฯ ซึ่งหากฐานะทางการคลังของรัฐบาลมีความมั่นคง เพื่อเป็นการช่วยผ่อนคลายภาระภาษีอากรของประชาชนโดยทั่วไป อันจะมีส่วนช่วย

⁴⁹ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(7).

⁵⁰ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(2).

⁵¹ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(3).

⁵² ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(4).

⁵³ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(5).

⁵⁴ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47(6).

ยกระดับรายได้สุขภาพของประชาชน กรมสรรพากรโดยกระทรวงการคลังจะทำการปรับปรุงอัตราค่าใช้จ่ายค่าลดหย่อนและบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นระยะๆ⁵⁵

3.2 มาตรการทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ในประเทศไทย

จากการที่ได้ศึกษาค้นคว้ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของประเทศไทย พบว่าในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการด้านภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับค่าลดหย่อนที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ ซึ่งช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยซึ่งเป็นบุคคลผู้อยู่ในเกณฑ์ต้องเสียภาษี รวมถึงครอบครัวของผู้เสียภาษีโดยตรง แต่ก็มีบทบัญญัติด้านภาษีที่พอจะเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ในกรณีอื่น ดังนี้

3.2.1 กรณีได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา⁵⁶

ประมวลรัษฎากร มาตรา 42 ได้บัญญัติถึงเงินได้พึงประเมินบางประเภทให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ ซึ่งบทบัญญัติมาตรานี้ได้บัญญัติยกเว้นเงินได้พึงประเมินในหลายกรณี เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยงหรือค่าพาหนะ เงินเพิ่มพิเศษประจำตำแหน่ง เงินได้จากการขายหรือส่วนลดจากการซื้ออาคารแสดมปี การขายสังหาริมทรัพย์อันเป็นมรดก เป็นต้น

มาตรา 42(17) เป็นกรณีเงินได้พึงประเมินที่ได้รับการยกเว้นโดยการกำหนดยกเว้นโดยกฎกระทรวง ปัจจุบันมีกฎกระทรวงที่ยกเว้นเงินได้พึงประเมินทั้งสิ้น 7 ฉบับ คือ กฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) กฎกระทรวงฉบับที่ 201 (พ.ศ. 2539) กฎกระทรวงฉบับที่ 219 (พ.ศ. 2542) กฎกระทรวงฉบับที่ 230 (พ.ศ. 2544) กฎกระทรวงฉบับที่ 241 (พ.ศ. 2546) กฎกระทรวงฉบับที่ 252 (พ.ศ. 2548) และกฎกระทรวงฉบับที่ 254 (พ.ศ. 2548) แต่กฎกระทรวงที่เราจะกล่าวถึงคือกฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) เพราะเป็นกฎกระทรวงฉบับที่ได้มีการยกเว้นเงินได้พึงประเมินที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ซึ่งเป็นกรณีที่เราศึกษาในงานวิจัยนี้

1) กฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509)⁵⁷ ข้อ 2(4) ได้บัญญัติให้เงินได้ส่วนที่เป็นค่ารักษาพยาบาลที่นายจ้างจ่ายให้หรือจ่ายแทนลูกจ้างเป็นเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีตาม (17) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร โดยมีหลักเกณฑ์ คือ จะต้องเงินได้ส่วนที่เป็นค่ารักษาพยาบาลที่นายจ้างจ่ายให้หรือจ่ายแทนลูกจ้างเป็นค่ารักษาพยาบาลสำหรับลูกจ้าง สามี ภริยา บุพการีหรือผู้สืบสันดาน ซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของนายจ้าง ทั้งนี้ เฉพาะสำหรับการ

⁵⁵ กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, *เพิ่งอ้าง*, น. 51.

⁵⁶ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 42.

⁵⁷ กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร.

รักษาพยาบาลที่กระทำในประเทศไทย⁵⁸ หรือจะต้องเงินได้ส่วนที่เป็นค่ารักษาพยาบาลที่นายจ้างจ่ายให้หรือจ่ายแทนลูกจ้างเป็นค่ารักษาพยาบาลสำหรับลูกจ้างในกรณีที่ต้องได้รับการรักษาพยาบาลในต่างประเทศในขณะที่ปฏิบัติการตามหน้าที่ในต่างประเทศเป็นครั้งคราว⁵⁹

2) กฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ข้อ 2(77) ได้บัญญัติให้เงินได้ส่วนที่นายจ้างจ่ายเป็นเบี้ยประกันให้แก่ลูกจ้างหรือบุคคลอื่นที่อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของลูกจ้างเป็นเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีตาม (17) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร โดยมีหลักเกณฑ์ คือ จะต้องเป็นเงินได้ส่วนที่เป็นเบี้ยประกันภัยที่นายจ้างจ่ายให้แก่บริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยที่ประกอบกิจการในราชอาณาจักร สำหรับกรรมกรรมประกันภัยกลุ่มที่มีกำหนดเวลาไม่เกินหนึ่งปี เฉพาะในส่วนที่คุ้มครองค่ารักษาพยาบาลสำหรับลูกจ้าง สามิ ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของลูกจ้าง ทั้งนี้ เฉพาะการรักษาพยาบาลในประเทศไทย⁶⁰ หรือจะต้องเป็นเงินได้ส่วนที่เป็นเบี้ยประกันภัยที่นายจ้างจ่ายให้แก่บริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยที่ประกอบกิจการในราชอาณาจักร สำหรับกรรมกรรมประกันภัยกลุ่มที่มีกำหนดเวลาไม่เกินหนึ่งปี เฉพาะในส่วนที่คุ้มครองค่ารักษาพยาบาลสำหรับลูกจ้าง ในกรณีที่ต้องได้รับการรักษาพยาบาลในต่างประเทศ ในขณะที่ปฏิบัติการตามหน้าที่ในต่างประเทศเป็นครั้งคราว⁶¹

กรณีข้างต้นเป็นกรณีที่กฎหมายยกเว้นให้นายจ้างไม่ต้องนำเงินที่จ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาลให้แก่ลูกจ้างหรือบุคคลในอุปการะของลูกจ้าง หรือเงินที่จ่ายเป็นเบี้ยประกันเฉพาะในส่วนที่คุ้มครองค่ารักษาพยาบาล (แล้วแต่กรณี) มารวมคำนวณเพื่อเสียภาษี ซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องและสามารถใช้สิทธิประโยชน์จากกฎกระทรวงข้อนี้ได้จะต้องเป็นกรณีที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะของนายจ้าง-ลูกจ้าง ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 5 ได้ให้นิยามของนายจ้างและลูกจ้างไว้คือ “นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มี

⁵⁸ กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร, ข้อ 2(4)(ก).

⁵⁹ กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร, ข้อ 2(4)(ข).

⁶⁰ กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร, ข้อ 2(77)(ก).

⁶¹ กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร, ข้อ 2(77)(ข).

อำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย ในกรณีที่ผู้ประกอบการได้ว่าจ้างด้วยวิธีเหมาค่าแรง โดยมอบให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดรับช่วงไปควบคุมดูแลการทำงานและรับผิดชอบจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างอีกทอดหนึ่งก็ดี มอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้จัดหาลูกจ้างมาทำงานอันมิใช่การประกอบธุรกิจจัดหางานก็ดี โดยการทำงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ให้ถือว่าผู้ประกอบการเป็นนายจ้างของลูกจ้างดังกล่าวด้วย และ “ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร

3) กฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ข้อ 2(61) ได้บัญญัติให้เงินได้เท่าที่ผู้มีเงินได้จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยในปีภาษีสำหรับการประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีตาม (17) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร โดยจะต้องเป็นเงินได้ที่ผู้มีเงินได้จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยในปีภาษีสำหรับการประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ เฉพาะส่วนที่เกินหนึ่งหมื่นบาท แต่ไม่เกินเก้าหมื่นบาท โดยกรมธรรม์ประกันชีวิตต้องมีกำหนดเวลาตั้งแต่สิบปีขึ้นไป และการประกันชีวิตนั้นได้เอาประกันไว้กับผู้รับประกันภัยที่ประกอบกิจการประกันชีวิตในราชอาณาจักร ทั้งนี้ สำหรับเบี้ยประกันภัย ที่ได้จ่ายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด⁶²

4) กฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ข้อ 2(76) ได้บัญญัติให้เงินได้เท่าที่ผู้มีเงินได้จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัย สำหรับการประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีตาม (17) ของมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร โดยทั้งนี้จะต้องเป็นเงินได้ที่ผู้มีเงินได้จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยให้แก่บริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยที่ประกอบกิจการในราชอาณาจักรตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินหนึ่งหมื่นห้าพันบาท สำหรับการประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ⁶³

กรณีตามข้อ 3) และ 4) เป็นเรื่องของเบี้ยประกันภัยที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ มีทั้งกรณีการทำประกันชีวิตตนเองและการประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้ หรือบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ซึ่งความคุ้มครองหรือการได้รับสิทธิประโยชน์

⁶² กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร, ข้อ 2(61).

⁶³ กฎกระทรวง ฉบับที่ 126 (พ.ศ.2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร, ข้อ 2(76).

ในส่วนในเรื่องคำรักษาพยาบาลจะมากขึ้นเพียงใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับรายละเอียดและความคุ้มครองของประกันนั้นๆ เพราะเบี้ยประกันที่ต่างกันย่อมส่งผลให้ได้รับความคุ้มครองที่แตกต่างกัน

3.2.2 กรณีการหักเป็นค่าลดหย่อน⁶⁴

เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ให้หักลดหย่อนได้อีกตามที่มีกำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร มาตรา 47 ก่อนนำเงินได้ที่เหลือซึ่งเรียกว่าเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการช่วยบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษี ปัจจุบันมีรายการค่าลดหย่อนต่างๆ หลายกรณี เช่น ค่าลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้อีก ค่าลดหย่อนสำหรับบุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรม หรือค่าลดหย่อนสำหรับค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา เป็นต้น ในเรื่องของรายการค่าลดหย่อนนี้จะมีส่วนที่พอจะเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือในเรื่องค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ คือ เรื่องเบี้ยประกันภัยที่ผู้มีเงินได้จ่ายไปสำหรับการประกันชีวิต

ประมวลรัษฎากร มาตรา 47(1)(ง) บัญญัติให้เงินได้พึงประเมินเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ให้สามารถหักค่าเบี้ยประกันภัยที่ผู้มีเงินได้จ่ายไปในปีภาษีสำหรับการประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท ทั้งนี้เฉพาะในกรณีที่กรมธรรม์ประกันชีวิตมีกำหนดเวลาตั้งแต่สิบปีขึ้นไป และการประกันชีวิตนั้นได้เอาประกันไว้กับผู้รับประกันภัยที่ประกอบกิจการประกันชีวิตในราชอาณาจักร

ในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้มีการประกันชีวิตและความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้หักลดหย่อนได้ด้วยสำหรับเบี้ยประกันที่จ่ายสำหรับการประกันชีวิตของสามีหรือภริยานั้นตามเกณฑ์ในวรรคก่อนด้วย

กรณีนี้เป็นเรื่องของเบี้ยประกันภัยที่ผู้มีเงินได้ได้จ่ายไปสำหรับการประกันชีวิต จึงเป็นกรณีเดียวกันกับมาตรา 42 ที่เป็นกรณียกเว้นเงินได้รายการต่างๆ ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จึงต้องพิจารณากฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ข้อ 2(61) เรื่องยกเว้นเงินได้เท่าที่ผู้มีเงินได้จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยในปีภาษี สำหรับการประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นประกอบการพิจารณาในกรณีนี้ด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาร่วมกันแล้วจะได้ผลสรุปคือ ผู้มีเงินได้ได้จ่ายไปสำหรับการประกันชีวิตจะได้รับการช่วยเหลือบรรเทาภาระภาษีรวมเป็นเงินสูงสุดไม่เกิน 100,000 บาท

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะพบว่าในปัจจุบันกฎหมายภาษีอากรของประเทศไทยยังคงไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิลดหย่อนค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์แก่ผู้เสียภาษี

⁶⁴ ประมวลรัษฎากร, มาตรา 47.

หรือครอบครัวของผู้เสียหายโดยตรง จะมีก็แต่กรณีที่ทำให้สิทธินายจ้างหรือให้สิทธิลดหย่อนกรณีเบี้ยประกันเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยจะได้ทำการวิเคราะห์ในเรื่องนี้ในบทต่อไป

3.3 มาตรการหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ในต่างประเทศ

แม้ว่าในปัจจุบันกฎหมายภาษีอากรของประเทศไทยจะยังไม่มีมาตรการหรือบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้เสียหายในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์หรือค่ารักษาพยาบาลโดยตรง แต่ถ้าได้ศึกษากฎหมายภาษีของต่างประเทศจะพบว่าในปัจจุบันประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law System) หรือระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) จะมีมาตรการหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ปะปนอยู่ในกฎหมายภาษีของประเทศนั้นๆ ทั้งสิ้น ดังนี้

3.3.1 มาตรการหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ในประเทศแคนาดา

1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศแคนาดา

ชนพื้นเมืองกลุ่มแรกที่อาศัยอยู่ในประเทศแคนาดา คือ ชนชาติอะบอริจิน ซึ่งเชื่อกันว่าอพยพมาจากทวีปเอเชียโดยจุดเชื่อมทางพื้นดินระหว่างไซบีเรียกับอลาสกาเมื่อหลายพันปีที่ผ่านมา เมื่อสี่ร้อยปีที่แล้วมีนักเดินทางจากสาธารณรัฐฝรั่งเศสและอังกฤษได้เริ่มสำรวจประเทศนี้ และทั้งสองประเทศได้เริ่มตั้งรกรากอย่างถาวรในช่วงต้นคริสต์ศักราชที่ 16⁶⁵

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 มีผู้อพยพเข้ามาในประเทศแคนาดามากขึ้น โดยผู้อพยพส่วนใหญ่จะมาจากเกาะอังกฤษหรือยุโรปตะวันออก อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปีค.ศ. 1945 วัฒนธรรมแคนาดาได้เพิ่มความหลากหลายขึ้นจากการเพิ่มจำนวนของชนชาวยุโรปตอนใต้ ชาวเอเชีย ชาวลาตินอเมริกา และชาวเกาะคาริบเบียน โดยผู้อพยพส่วนใหญ่มาจากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก⁶⁶

ปัจจุบันประเทศแคนาดาได้รับการยอมรับจากองค์การสหประชาชาติมาเป็นเวลานานหลายปีให้เป็นประเทศที่น่าอยู่ที่สุดของโลกในระดับสูงสุด 5 ประเทศ ประเทศแคนาดาใช้ภาษาราชการ 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส แต่โดยทั่วไปทั่วประเทศจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก ประชากรทั้งหมดของประเทศมีประมาณ 33 ล้านคน มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมและความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี⁶⁷

⁶⁵ CEC Network Reseau des CEC. About Canada // , “ประวัติศาสตร์(ออนไลน์),” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2559, จาก <http://www.studykanada.ca/thailand/history.htm>

⁶⁶ เพิ่งอ้าง.

⁶⁷ หน่วยงานการศึกษาแคนาดาแห่งประเทศไทย, “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศแคนาดา(ออนไลน์),” สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.successcanada.org/canada.html>

ประเทศแคนาดาปกครองแบบสหพันธรัฐประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาและเป็นระบอบกษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ จัดเป็นประเทศสหพันธรัฐ คือ อำนาจการบริหารจะมีการจัดสรรให้รัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละมณฑลและเขตปกครองสามารถปกครองตนเองได้⁶⁸ ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law System) ยกเว้นในรัฐควิเบก (Quebec) ที่ระบบกฎหมายจะมีรากฐานมาจากกฎหมายฝรั่งเศส รัฐธรรมนูญประกอบไปด้วยรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร⁶⁹

สังคมของประเทศแคนาดาเป็นสังคมที่มีส่วนผสมของชนชาติต่างๆ มากมาย โดยในปี ค.ศ. 1962 รัฐสภาแคนาดาได้ออกกฎหมายคนเข้าเมืองตามข้อเสนอของพรรคอนุรักษนิยม ซึ่งยังคงมีผลบังคับใช้จนทุกวันนี้ สารสำคัญของกฎหมายดังกล่าวคือ การยกเลิกการเลือกปฏิบัติ กล่าวคือ การเปิดรับคนเข้าเมืองจากทุกที่อย่างเป็นทางการทั่วไปและการใช้วิธีการคิดคะแนนประเมินน้ำหนักว่าสมควรรับผู้ใดเข้าไปตั้งถิ่นฐานในแคนาดา ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศแคนาดามองเรื่องการรับคนเข้าไปตั้งถิ่นฐานอย่างเป็นทางการ เพื่อเป็นฐานการเก็บภาษีให้แก่รัฐบาลกลางและรัฐบาลมณฑลของแคนาดา ค่านิยมหลักของสังคมประเทศแคนาดาที่ฝังลึกในทุกคนคือการส่งเสริมและเคารพในสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์ ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานสำคัญที่สุดของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย⁷⁰

ประเทศแคนาดามีขนาดเศรษฐกิจเป็นอันดับต้นๆ ของโลก โดยเป็นลักษณะพึ่งพิงการค้ากับต่างประเทศเป็นหลัก มีสัดส่วนการค้าต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศร้อยละ 45 สำหรับการส่งออก และร้อยละ 40 สำหรับการนำเข้า โดยพึ่งพิงการค้าและการลงทุนกับประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก โดยรวมประเทศแคนาดาเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคมมาเสริมการประกอบธุรกิจธนาคาร ภาคการลงทุนส่วนใหญ่เปิดรับจากต่างชาติในทุกกิจการยกเว้นประมง (เฉพาะชาวแคนาดาเท่านั้น) และการขนส่งทางอากาศ (ต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 25) โดยนอกจากความได้เปรียบด้านคุณภาพแรงงานที่มีความรู้และมีอัตราการว่างงานต่ำมากแล้ว รัฐบาลแคนาดาชุดปัจจุบันให้สิทธิประโยชน์ต่อการลงทุนในกิจการวิจัยและพัฒนาเพื่อชักจูงการลงทุนจาก

⁶⁸ CEC Networks INC, “ระบบการปกครองของแคนาดา(ออนไลน์),” สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.study.canada.ca/thailand/government.htm>

⁶⁹ สถาบันศึกษาความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, “ข้อมูลรายประเทศทั่วโลก (ออนไลน์),” สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.apecthai.org/index.php/ข้อมูลรายประเทศทั่วโลก/อเมริกาเหนือ/636-แคนาดา.html>

⁷⁰ เพิ่งอ้าง.

ต่างชาติ ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับเทคโนโลยีเพื่อรองรับกับความต้องการของต่างชาติ⁷¹

2) มาตรการหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ในประเทศแคนาดา

เดิมก่อนปีค.ศ. 1988 ประเทศแคนาดาได้ใช้มาตรการทางภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเกี่ยวกับตัวผู้เสียภาษี คู่สมรส ผู้อยู่ในอุปการะ คนพิการ ค่ารักษาพยาบาล การบริจาคเพื่อกุศลสาธารณะ กองทุนเมืงบ้านาญแคนาดา และการประกันการว่างงาน ในรูปของการหักเป็นรายจ่ายส่วนบุคคล (Personal Deductions) ในการคำนวณภาษี ซึ่งเปรียบได้กับการหักลดหย่อนของประเทศไทย แต่ต่อมาได้ปฏิรูประบบการหักรายจ่ายส่วนบุคคล (Personal Deductions) เหล่านี้ เป็นการให้เครดิตภาษี (Tax Credits) แทนการหักรายจ่ายดังกล่าว โดยยังคงมีส่วนที่อยู่ในรูปของการหักรายจ่ายอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก⁷²

ทั้งนี้ เนื่องจากคำว่า การหักรายจ่ายทางภาษี หรือ Deduction ของประเทศแคนาดามีลักษณะทำนองเดียวกับคำว่า การหักลดหย่อน ตามประมวลรัษฎากรของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจได้โดยง่ายสำหรับเนื้อหาที่จะกล่าวต่อไปในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศแคนาดา ผู้วิจัยจึงขอใช้คำว่า การหักลดหย่อน แทนคำว่า การหักรายจ่าย ของประเทศแคนาดา

ปีเตอร์ ฮอกก์ (Peter Hogg) และ โจนน์ มาเก้ (Jonne Magee) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Principles of Canadian Income Tax Law เกี่ยวกับการเปลี่ยนจากการหักลดหย่อนเป็นเครดิตภาษี ซึ่งถือได้ว่าเป็นการปฏิรูปภาษีของประเทศแคนาดา ดังนี้

ภาษีเงินได้ที่เก็บจากบุคคลธรรมดาของรัฐบาลกลางแคนาดาเป็นภาษีอัตราก้าวหน้า (Progressive Tax Rates) ซึ่งการหักลดหย่อนจะมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของเงินได้ ในปี ค.ศ. 1997 อัตราภาษีสูงสุด (Top Tax Rate) คือร้อยละ 51.64 และนำมาใช้กับผู้เสียภาษีที่มีเงินได้เกินกว่า 63,490 ดอลลาร์⁷³ การหักลดหย่อน 100 ดอลลาร์ จะทำให้ประหยัดภาษี 51.64 ดอลลาร์ สำหรับผู้เสียภาษีซึ่งมีเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนแล้วเกินกว่า 63,490 ดอลลาร์ เพราะทุก 100 ดอลลาร์ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี จะเสียภาษีสัดส่วนร้อยละ 51.64 ทำนองเดียวกัน การหักลดหย่อนจะทำให้ประหยัดภาษี 39.26 ดอลลาร์ สำหรับผู้เสียภาษีซึ่งมีเงินได้ 50,000 ดอลลาร์ เมื่อระดับของอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 39.26 และการหักลดหย่อนจะประหยัดภาษี 25.67 ดอลลาร์ สำหรับผู้เสียภาษีซึ่งมีเงินได้ 10,000 ดอลลาร์ ตัวอย่างนี้เป็นข้อพิสูจน์ว่า ในระบบการจัดเก็บภาษีอัตราก้าวหน้า การหักลดหย่อนจะทำให้

⁷¹ เพิ่งอ้าง.

⁷² วาสนา สุขสมัย, “การนำระบบเครดิตภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามาใช้แทนระบบการหักลดหย่อน,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), น. 59.

⁷³ 1 ดอลลาร์แคนาดา = 26.80 บาท (อัตราแลกเปลี่ยนธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2559)

ความก้าวหน้าของบัญชีอัตราภาษีลดลง (Regressive) กล่าวคือ คนรวยได้ประโยชน์มากกว่าคนจน ซึ่งเรียกปรากฏการณ์เช่นนี้ว่า “ปรากฏการณ์พลิกกลับ (Upside-down Effect)”

ผลของการเกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว นำไปสู่การปฏิรูปภาษีของประเทศแคนาดาในปีค.ศ. 1988 โดยได้มีการเปลี่ยนแปลงการหักลดหย่อนที่สำคัญๆ เกี่ยวกับตัวผู้เสียภาษี คู่สมรส ผู้อยู่ในอุปการะ คนพิการ ค่ารักษาพยาบาล การบริจาคเพื่อกุศลสาธารณะ กองทุนเบี้ยบำนาญแคนาดา และการประกันการว่างงาน เป็นการให้เครดิตภาษี ซึ่งเป็นการให้ปริมาณดอลลาร์ที่เท่ากันแก่ผู้เสียภาษีในทุกระดับของเงินได้

ดังกล่าวมาแล้วว่า ก่อนการปฏิรูปภาษีในปีค.ศ. 1988 รัฐบาลอนุญาตให้ผู้เสียภาษีหักรายจ่ายส่วนตัว (Personal Exemptions or Deductions) ออกจากเงินได้ ซึ่งได้แก่ รายจ่ายเกี่ยวกับคู่สมรสซึ่งอยู่ในอุปการะ หรือผู้อยู่ในอุปการะอื่น บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ผู้พิการ การหักลดหย่อนสำหรับเงินได้เบี้ยบำนาญ (Pension Income) ค่าธรรมเนียมการเรียน (Tuition Fees) ภาษีขาย (Sales Tax) รายจ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (Medical Expenses) การบริจาคเพื่อการกุศล (Charitable Contributions) การบริจาคเงินตามแผนเบี้ยบำนาญแคนาดา (Canada Pension Plan) และเบี้ยประกันสำหรับการประกันการทำงาน (Employment Insurance Premiums) แต่เนื่องจากการหักรายจ่ายหรือการหักลดหย่อนเหล่านี้มีข้อบกพร่อง กล่าวคือ ให้ประโยชน์แก่ผู้เสียภาษีที่มีเงินได้สูงมากกว่าผู้เสียภาษีที่มีเงินได้ต่ำ ในปีค.ศ. 1988 จึงได้มีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการหักลดหย่อนเหล่านี้ทั้งหมด เป็นการเครดิตภาษี ซึ่งจะให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีมากกว่า กล่าวคือ การลดลงของภาษีในอัตราเท่ากันสำหรับผู้เสียภาษีทุกคน โดยไม่คำนึงถึงระดับเงินได้ของผู้เสียภาษี เนื่องจากการเครดิตเป็นการให้หักจากภาษีที่ผู้เสียภาษีต้องเสีย การให้เครดิต 100 ดอลลาร์ ทำให้ผู้เสียภาษีแต่ละคนหักลบ 100 ดอลลาร์จากจำนวนภาษี ไม่ว่าจะคนรวยหรือคนจนก็จะได้รับสิทธิอย่างเท่าเทียมกัน⁷⁴

ในปี ค.ศ. 2005 มีการกำหนดอัตราภาษีขั้นต่ำไว้ที่ ร้อยละ 16 ต่อมาในปีค.ศ. 2007 ได้มีการปรับเปลี่ยนอีกครั้งอยู่ที่ระดับ ร้อยละ 15⁷⁵ และในปีค.ศ. 2016 อัตราภาษีขั้นต่ำ ยังคงอยู่ที่ ร้อยละ 15⁷⁶ โดยอัตราภาษีของประเทศแคนาดาจะถูกปรับเปลี่ยนไปตามอัตราเงินเฟ้อ

⁷⁴ วาสนา สุขสมัย, *เพ็งอ้วง*, น. 59 - 61.

⁷⁵ *เพ็งอ้วง*, น. 83.

⁷⁶ Canadian income tax rates for individuals – current and previous years. Retrieved April 26, 2016, from <http://www.cra-arc.gc.ca>.

Federal tax rates for 2016

15% on the first \$45,282 of taxable income, +

ตารางที่ 3.1 ระดับและอัตรากำไรเงินได้ของรัฐบาลกลางแคนาดา ปี 2016

ระดับและอัตรากำไรเงินได้ของรัฐบาลกลาง ปี 2016 (ไม่รวมภาษีท้องถิ่นระดับจังหวัดและระดับเทศบาล) ⁷⁷	
ระดับเงินได้ (ดอลลาร์)	อัตรากำไร
0 - 45,282	15%
45,283 – 90,563	20.50%
90,564 – 140,388	26%
140,389 – 200,000	29%
200,001 และสูงขึ้นไป	33%

ทั้งนี้ รัฐบาลบัญญัติภาษีเงินได้ (Income Tax Act) ประเทศแคนาดาได้บัญญัติเกี่ยวกับการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยการเครดิตภาษีรายจ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลไว้ในมาตรา 118.2

เครดิตภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล (Medical Expense Tax Credit)⁷⁸ เป็นเครดิตภาษีชนิดที่ไม่สามารถขอคืนเป็นเงินได้⁷⁹ หากมีเครดิตภาษีเกินกว่าภาษีที่ต้องเสียหรือมีเงินได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องเสียภาษี (Non-refundable Tax Credit) ซึ่งให้แก่ผู้เสียภาษีหรือผู้อยู่ในอุปการะของผู้

20.5% on the next \$45,281 of taxable income (on the portion of taxable income over \$45,282 up to \$90,563), +

26% on the next \$45,825 of taxable income (on the portion of taxable income over \$90,563 up to \$140,388), +

29% on the next \$59,612 of taxable income (on the portion of taxable income over \$140,388 up to \$200,000), +

33% of taxable income over \$200,000

⁷⁷ การจัดเก็บภาษีรายได้ส่วนบุคคลของประเทศแคนาดาจะประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การจัดเก็บภาษีรายได้ของรัฐบาลกลางและการจัดเก็บภาษีในระดับรัฐที่มีถิ่นพำนัก (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในแคนาดา, “การจัดเก็บภาษีในแคนาดา(ออนไลน์),” สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.thaibizcanada.com/ca/faqs/detail.php?cate=faqs&id=17870>)

⁷⁸ Section 118.2 in Income Tax Act 1985 as amended in 2015

⁷⁹ เครดิตภาษีของประเทศแคนาดาสามารถจัดแบ่งได้เป็นหลายรูปแบบ เช่น เครดิตภาษีชนิดขอคืนเป็นเงินได้และเครดิตภาษีชนิดที่ไม่สามารถขอคืนเป็นเงินได้ เครดิตภาษีชนิดปรับลดตามจำนวนเงินได้ที่เพิ่มขึ้นและเครดิตภาษีชนิดที่ไม่สามารถปรับลดตามจำนวนเงินได้ที่เพิ่มขึ้น (วาสนา สุขสมัย, *เพ็งอ่าว*, น. 62.)

เสียภาษีที่มีรายจ่ายในการรักษาพยาบาลสูงกว่าเงินได้สุทธิที่กฎหมายกำหนด รายการรายจ่ายในการรักษาพยาบาลที่นำมาคำนวณเครดิตภาษีจะถูกกำหนดโดยพระราชบัญญัติภาษีเงินได้และข้อบังคับที่ออกโดยกรมสรรพากร แม้ชื่อของเครดิตภาษีอาจทำให้เข้าใจว่าเครดิตภาษีชนิดนี้เกี่ยวกับรายจ่ายในการรักษาพยาบาล แต่ขอบเขตของรายจ่ายที่กฎหมายอนุญาตให้นำมาคำนวณเครดิตภาษีนั้นกว้างขวางและถูกปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอตามเทคโนโลยี⁸⁰ เครดิตภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจะมีเงื่อนไขและรายละเอียด ดังนี้

2.1) สูตรในการคำนวณ การเครดิตภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ

$$A \times [(B - C) + D]$$

A คือ อัตราร้อยละที่เหมาะสม

B คือ ผลรวมของค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของบุคคลผู้เสียภาษี คู่สมรส สามีภริยาที่อยู่ด้วยกัน โดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส (Common-law Partner) และบุตรซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์ในปีภาษีนั้น ซึ่งได้ทำการชำระค่าใช้จ่ายในปีภาษีนั้น

C คือ ร้อยละ 3 ของรายได้ของบุคคลผู้เสียภาษีสำหรับปีภาษีนั้น และ

$$D = E - F$$

D คือ ผลรวมของยอดเงินทั้งหมดของค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์อันเกิดจากผู้ที่ต้องพึ่งพิงบุคคลผู้เสียภาษี⁸¹

E คือ ผลรวมของค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของที่ต้องพึ่งพิงบุคคลผู้เสียภาษี ซึ่งได้ทำการชำระค่าใช้จ่ายในปีภาษีนั้น

F คือ ร้อยละ 3 ของรายได้ของบุคคลผู้เสียภาษีสำหรับปีภาษีนั้น

⁸⁰ วาสนา สุขสมัย, *เพิ่งอ้าง*, น. 76.

⁸¹ บุคคลผู้ต้องพึ่งพิงบุคคลผู้เสียภาษี หมายถึง บุคคลซึ่งอยู่กับผู้เสียภาษีตลอดปีภาษีนั้น และเป็นบุตรของผู้เสียภาษี หรือของคู่สมรส หรือสามีภริยาที่อยู่ด้วยกัน โดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส (Common-law Partner) หรือเป็นบุพการี ปู่ย่าตายาย พี่น้อง ลูกป้า น้าอา หรือหลานของผู้เสียภาษี หรือของคู่สมรส หรือสามีภริยาที่อยู่ด้วยกัน โดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส (Common-law Partner) ซึ่งได้อาศัยอยู่ในประเทศแคนาดาตลอดปีภาษีนั้น (Section 118 in Income Tax Act 1985 as amended in 2015)

2.2) บุคคลที่มีสิทธิในการเครดิตภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

- ก. บุคคลผู้อยู่ในเกณฑ์ต้องเสียภาษี
- ข. คู่สมรสผู้เสียภาษี
- ค. สามัญภริยาซึ่งอยู่ด้วยกัน โดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส (Common-law Partner)
- ง. บุตรซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ในปีภาษีนั้น
- จ. บุคคลผู้อยู่ในอุปการะของผู้เสียภาษี

2.3) ค่ารักษาพยาบาลที่เข้าเกณฑ์ได้รับสิทธิเครดิตภาษี เช่น

ก. ค่าใช้จ่ายในการเข้ารับบริการทางการแพทย์ ทันตกรรม หรือการรักษาพยาบาล จากสถานพยาบาลที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการนั้น

ข. ค่าตอบแทนผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วยที่มีความบกพร่องรุนแรง หรือผู้ป่วยที่มีใบรับรองแพทย์แสดงถึงความจำเป็นในการที่ผู้ป่วยจำเป็นต้องมีผู้ดูแล หรือพยาบาลซึ่งดูแลผู้ป่วยที่มีใบรับรองแพทย์แสดงถึงความจำเป็นในการที่ผู้ป่วยจำเป็นต้องมีผู้ดูแล

ค. ค่าใช้จ่ายสำหรับการขนส่งผู้ป่วยโดยใช้รถพยาบาล

ง. ยาเทียม ไม้ค้ำ เครื่องช่วยพูด ตาเทียม เครื่องช่วยฟัง เครื่องผลิตออกซิเจน แวนตา ผ้าอ้อม กางเกงผ้าอ้อม หรืออุปกรณ์ต่างๆ สำหรับผู้ป่วยซึ่งมีคุณสมบัติตรงตามความจำเป็น เงื่อนไขการใช้งาน และมีราคาไม่เกินที่กฎหมายกำหนด

จ. ค่าใช้จ่ายและค่าเดินทางตามสมควร สำหรับผู้ป่วยที่ต้องปลูกถ่ายอวัยวะหรือไขกระดูก

ฉ. ยาหรือสารอื่นๆ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งผลิตหรือขาย เพื่อใช้ในการรักษาโรค ป้องกันโรค วินิจฉัยโรค ทั้งนี้ การใช้ยาหรือสารดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่แพทย์กำหนด

ช. สำหรับการรักษาพยาบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความสวยงาม (Cosmetic Purposes) ค่ารักษาพยาบาลที่เข้าเกณฑ์ได้รับสิทธิเครดิตภาษีจะไม่รวมเงินที่จ่ายค่าบริการทางการแพทย์ ทันตกรรม หรือค่าใช้จ่ายใดๆที่เกี่ยวข้องกับความสวยงาม ยกเว้นเป็นกรณีจำเป็นต่อการรักษา

3.3.2 มาตรการหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ในสหพันธรัฐมาเลเซีย

1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหพันธรัฐมาเลเซีย

สหพันธรัฐมาเลเซียเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน โดยมีทะเลจีนใต้กั้น ส่วนแรกคือคาบสมุทรมาลายู ส่วนที่สองคือส่วนเหนือของเกาะบอร์เนียว⁸² บริเวณที่เป็นสหพันธรัฐมาเลเซียปัจจุบันแต่เดิมนั้นเป็นอาณาจักรศรีวิชัย เนื่องจากอาณาจักรที่มีชายแดนเปิดออกสู่ทะเล จึงส่งผลให้อาณาจักรมีความเจริญรุ่งเรืองในด้านการค้าทางทะเลเป็นอย่างมาก แต่ต่อมาอาณาจักรศรีวิชัยก็เริ่มเสื่อมอำนาจลง เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นหมู่เกาะทำให้ติดต่อกันลำบากทำให้ถูกข้าศึกเข้ายึดพื้นที่ไปทีละเกาะได้ อีกทั้งการทำการค้าแบบผูกขาดและเก็บภาษีค่อนข้างสูง ทำให้ชาวต่างชาติไม่พอใจ ประกอบกับจีนเริ่มเปิดเส้นทางการค้าทางทะเลแล้วมาเดินเรือสำเภาซื้อขายสินค้าเสียเอง ทำให้อาณาจักรที่ต้องพึ่งพาการค้าเพียงอย่างเดียวอย่างอาณาจักรศรีวิชัยล่มสลายไปในที่สุด⁸³

ต่อมามหาอำนาจประเทศยุโรปได้เริ่มขยายตัวเข้ามาในบริเวณนี้ อังกฤษได้แบ่งส่วนการปกครองมลายูออกเป็น 3 ประเภท โดยแต่ละส่วนการปกครองก็จะมีวิธีการปกครองที่แตกต่างกันในรายละเอียด แต่โดยรวมคือให้ชาวพื้นเมืองได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อังกฤษเห็นว่าจะต้องปกครองมลายูให้เข้มงวดกว่าเดิมแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากชาวพื้นเมืองมีความตื่นตัวทางการเมืองและหวังได้รับเอกราชอย่างแท้จริง จนในที่สุดมลายูก็ได้รับเอกราชและใช้ชื่อว่า สหพันธรัฐมาลายู ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อประเทศเป็น “สหพันธรัฐมาเลเซีย” โดยรวมเอา สิงคโปร์ ซาบาห์ และซาราวัก ส่วนบรูไนขอแยกไปอยู่ใต้อารักขาของอังกฤษตามเดิม แต่ต่อมาภายหลังสิงคโปร์ก็ได้แยกตัวเองออกจากมาเลเซีย เนื่องจากความขัดแย้งทางเชื้อชาติ เศรษฐกิจ และการเมือง⁸⁴

จากอดีตที่สหพันธรัฐมาเลเซียเคยถูกตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษ จึงได้มีการเอาแบบโครงสร้างทางการเมืองการปกครองของประเทศอังกฤษมาใช้ ยกเว้นระบบรัฐสภาซึ่งมาเลเซียมีทั้งรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลสหพันธ์ (Federal Government) และรัฐบาลแห่งรัฐ (State Government) โดยแต่ละรัฐมีผู้แทนปกครอง และผู้แทนร่วมกันเลือกสมเด็จพระราชาธิบดี หรือ ยังดี เปอร์ตวน อากง (Yang di-pertuan Agong) เป็นกษัตริย์ปกครองประเทศ โดยมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันระหว่างผู้แทน ทั้ง 9 รัฐ เพื่อเป็นประมุข รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลสหพันธ์ (Federal Government) และรัฐบาลแห่งรัฐ (State Government) มีโครงสร้างที่รองรับการปกครอง คือ โครงสร้างระดับ

⁸² สุภารัตน์ ละงู, “ประวัติความเป็นมาประเทศมาเลเซีย (ออนไลน์),” สืบค้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2559, จาก <http://mah10612.blog-spot.com/2013/07/blog-post.html>

⁸³ ประวัติศาสตร์ประเทศมาเลเซีย (ออนไลน์), สืบค้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2559, จาก <http://viyadasri.wordpress.com/ประวัติศาสตร์ประเทศมา/>

⁸⁴ เพิ่งอ้าง.

สหพันธรัฐ อันได้แก่ สภาประมุขของผู้ปกครองรัฐและพระราชาธิบดี นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และสถาบันตุลาการ โครงสร้างระดับรัฐ ได้แก่ ประมุขแห่งรัฐ สภาการบริหารและมุขมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งรัฐ และเลขาธิการประจำรัฐ โครงสร้างทั้งหมดข้างต้น ต่างถูกกำหนดอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญของสหพันธรัฐมาเลเซียหลังจากได้รับเอกราชจากอังกฤษ รัฐธรรมนูญนี้ ถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกและฉบับเดียว ซึ่งใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2500 แต่ก็ได้มีการแก้ไขหลายครั้ง โดยโครงสร้างรัฐสภาของสหพันธรัฐมาเลเซียจะมีลักษณะ เช่นเดียวกับอังกฤษ สรุปได้ว่าการปกครองของสหพันธรัฐมาเลเซียเป็นแบบรัฐสภา (Parliament System) อันประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร (House of Representative) ที่สมาชิกมาจากการเลือกตั้งและวุฒิสภา (Senate) ที่สมาชิกมาจากการแต่งตั้ง อำนาจทางการเมืองขึ้นอยู่กับสภาผู้แทนราษฎร โครงสร้างการปกครองของสหพันธรัฐมาเลเซียแบ่งเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบด้วย 2 สภาคือ วุฒิสภาหรือสภาสูงและสภาผู้แทนราษฎร (House of Representative หรือ Dewan Rakyat) ฝ่ายตุลาการ อำนาจตุลาการของสหพันธรัฐมาเลเซียใช้ระบบกฎหมายของอังกฤษ คือ ระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี (Common Law System) ยกเว้นศาสนาอิสลามจะอยู่ภายใต้ระบบสหพันธ์ ทำให้อำนาจตุลาการมีความอิสระมาก เพราะไม่ถูกควบคุมโดยฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี⁸⁵

สหพันธรัฐมาเลเซียให้ความสำคัญกับบทบาทนายกรัฐมนตรีของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลสหพันธ์เป็นอย่างมาก ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้นำคณะรัฐบาลในการบริหารประเทศแล้ว นายกรัฐมนตรียังสามารถแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารระดับสูงในระบบราชการ ทั้งยังต้องถวายนโยบายการปกครอง และการบริหารรัฐให้แก่กษัตริย์ทราบ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการแต่งตั้ง ผู้พิพากษาอธิบดีกรมตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการบริหารสาธารณะ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งหลังการประกาศเอกราชสหพันธรัฐมาเลเซียมีนายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้นำฝ่ายบริหารมาแล้วรวม 6 คน ทั้งหมดมาจากพรรคการเมืองเดียวกัน คือ พรรค United Malays National Organization (UMNO) มีแนวนโยบายการบริหารประเทศ เน้นชาตินิยมแต่ไม่รุนแรง สนับสนุนประชาชนให้มีสิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ⁸⁶

ประชากรในสหพันธรัฐมาเลเซียจะประกอบได้ด้วยคนหลากหลายเชื้อชาติ แต่โดยส่วนใหญ่ของประเทศ คือ ชนเชื้อสายมาเลย์ รองลงมา ได้แก่ คนเชื้อสายจีนและอินเดีย นอกจากนั้นคือชน

⁸⁵ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, “ประวัติและข้อมูลรัฐบาลมาเลเซียโดยย่อ(ออนไลน์),” สืบค้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2559, จาก http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=3851&filename=index

⁸⁶ เพิ่งอ้าง.

พื้นเมือง ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งถือเป็นศาสนาประจำชาติ รองลงมาคือศาสนา พุทธนิกายมหายาน นอกจากนี้คือศาสนาฮินดู คริสต์ และศาสนาอื่นๆ⁸⁷

สหพันธรัฐมาเลเซียมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เรียกได้ว่าเป็นประเทศ อุตสาหกรรมใหม่ที่มีเศรษฐกิจก้าวหน้าแห่งหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเป็นรองจากประเทศ สิงคโปร์ แหล่งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ทางมาเลเซียตะวันตก ปีนัง เป็นเมืองท่าใหญ่ ของประเทศ มีถนนหลวงมาตรฐานสูงเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายไปทั่วประเทศ คู่ค้าสำคัญของ สหพันธรัฐมาเลเซียคือ ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และ สาธารณรัฐสิงคโปร์ สินค้าส่งออกที่สำคัญ ของประเทศ ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าและชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันปาล์ม เคมีภัณฑ์ น้ำมัน สำเร็จรูป น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ เหล็ก ยางพารา และนอกจากนี้ประเทศมาเลเซียยังเป็นประเทศผู้ ส่งออกแร่ดีบุกอันดับต้นๆ ของโลกอีกด้วย⁸⁸

2) มาตรการหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ในสหพันธรัฐมาเลเซีย

สหพันธรัฐมาเลเซียจัดเก็บภาษีตามหลักอาณาเขต (หลักแหล่งเงินได้) กล่าวคือ รายได้ที่เกิดจากกิจการในสหพันธรัฐมาเลเซียและรายได้ต่างประเทศที่ได้รับในสหพันธรัฐมาเลเซียเท่านั้นที่ ต้องเสียภาษีเงินได้ในสหพันธรัฐมาเลเซีย ภาษีในสหพันธรัฐมาเลเซียเหมือนปีภาษีประเทศไทย คือ เป็นปีปฏิทินเริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุกๆปี ในส่วนของบริษัท ปีภาษีจะหมายถึง ปีตามงบการเงินของบริษัทนั้นๆ⁸⁹

บุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่ที่จะต้องเสียภาษีจากรายได้ที่เกิดใน / ได้รับจาก / หรือนำเข้ามาใน สหพันธรัฐมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม บุคคลธรรมดาผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่จะเสียภาษีเฉพาะรายได้ที่ได้รับใน สหพันธรัฐมาเลเซีย อัตราภาษีจะขึ้นอยู่กับสถานภาพของบุคคลนั้น ซึ่งวัดได้จากระยะเวลาที่อยู่ใน สหพันธรัฐมาเลเซีย ตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ (The Income Tax Act 1967) โดยทั่วไปบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในสหพันธรัฐมาเลเซียเกิน 182 วัน จะถือเป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ใน สหพันธรัฐมาเลเซีย⁹⁰

⁸⁷ สุภารัตน์ ละงู. แหล่งเดิม.

⁸⁸ ข้อมูลและประวัติของประเทศมาเลเซีย(ออนไลน์), สืบค้นจาก <http://www.9ddn.com/content.php?pid=764> [21 เมษายน 2559]

⁸⁹ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), “ระบบการจัดเก็บภาษีของประเทศ สมาชิกอาเซียน(ออนไลน์),” สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2559, จาก http://www.thaifita.com/trade/study/lawsme57_index6.pdf

⁹⁰ เพิ่งอ้าง.

สำหรับอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหพันธรัฐมาเลเซีย เป็นอัตราภาษีแบบก้าวหน้า ตั้งแต่ร้อยละ 0 – 28 โดยสามารถหักลดหย่อนภาษีรายการต่างๆ ได้ เช่น ค่าลดหย่อนส่วนตัว ค่าลดหย่อนสำหรับคู่สมรส เบี้ยประกันชีวิต ค่ารักษาพยาบาลสำหรับผู้เสียภาษี คู่สมรส บุตร หรือ บุพการี เป็นต้น

ตารางที่ 3.2 ระดับและอัตราภาษีเงินได้ของสหพันธรัฐมาเลเซีย ปี 2016

ระดับและอัตราภาษีเงินได้ของสหพันธรัฐมาเลเซีย ปี 2016	
ระดับเงินได้ (ริงกิตมาเลเซีย)	อัตราภาษี
0 – 5,000	0%
5,001 – 20,000	1%
20,001 – 35,000	5%
35,001 – 50,000	10%
50,001 – 70,000	16%
70,001 – 100,000	21%
100,001 – 250,000	24%
250,001 – 400,000	24.5%
400,001 – 600,000	25%
600,001 – 1,000,000	26%
1,000,001 และสูงขึ้นไป	28%

กฎหมายภาษีอากรของสหพันธรัฐมาเลเซียอนุญาตให้ผู้เสียภาษีสามารถนำค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์หักมาเป็นค่าลดหย่อนออกจากเงินได้ในปีภาษีนั้น โดยจะมีรายละเอียดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ (The Income Tax Act 1967) มาตรา 46 ดังนี้

2.1) ค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์สำหรับบุพการี โดยให้ยอดเงินลดหย่อนได้สูงสุดรายละ 5,000 ริงกิตมาเลเซีย⁹¹

⁹¹ 1 ริงกิตมาเลเซีย = 8.49 บาท (อัตราแลกเปลี่ยนธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2559)

2.2) ค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์สำหรับตัวผู้เสียภาษี คู่สมรสและบุตร โดยให้ยอดเงินลดหย่อนได้สูงสุดรายละ 5,000 ริงกิตมาเลเซีย ในการใช้สิทธิลดหย่อนจะต้องยื่นใบเสร็จรับเงินและใบรับรองแพทย์ที่ออกให้โดยแพทย์ผู้ทำการรักษาโรค

2.3) ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสุขภาพสำหรับตัวผู้เสียภาษี คู่สมรสและบุตร โดยให้ยอดเงินลดหย่อนได้สูงสุดรายละ 500 ริงกิตมาเลเซีย ในการใช้สิทธิลดหย่อนจะต้องยื่นใบเสร็จรับเงินที่ออกให้โดยโรงพยาบาลหรือแพทย์